

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрі:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Гагска конференция.

Бувший міністер фінансів з послідних літ ери гр. Таффого, а теперішній віцепрезидент найвисшого трибуналу, др. Штайнбах, мав 12-го цвітня в юридичнім товаристві у Відні відчит про грядучу мирову конференцію в Газі. З відчиту сего подаємо провідні мисли і вислід, до якого прелегент дійшов.

Доси — правив др. Штайнбах — держави всего світа рїшали всякі суперечности між собою війною. Инакше і не могло бути. Каждая держава уважає себе самостійним політичним організмом о своїх окремих задачах, цілях та інтересах. Сих інтересів обовязана она боронити. А позаяк понад державами не стоїть жаден висший роз'ємний суд, то в случаю нарушеня інтересів каждая держава з конечности доходила свого права оружем.

Жостокість воєн лагоджено доси постановами так званого міжнародного права. По великих війнах Наполеонських старансь з почину царя Александра I. через т. зв. «святий союз» (26. вересня 1815 р.) удержати в Европі мир. Се вистало на якийсь час. Пробовано відтак мирити держави між собою конгресами або з'їздами монархів та князів. І сей спосіб пережив ся. Заключали вкінці поодинокі держави між собою мирні договори, але і ті договори мали лише хвилиний успіх. Грози війни не усунено, а тим самим не усунено і потреби безнастанного зброєня.

Мисль, яку підняв з кінцем минулого року цар Никола II., щоби посредством мирового роз'ємного суду лагодити суперечности між державами, треба брати серіо. Европейські держави не відкинули єї, позаяк евентуальна велика війна в Европі кождому страшна. Страшна она іменно самим-же народам. Доки держави обходи-

лись заводовою армією, зложеною з охотників, доти народам самим війна була меньше страшною. Давнійші війни ведено до того з повною флегмою, з перестанками, літами, з відпочинком зимовим, з лихим узброєнем і, що головне, невеликими коштами. Від виповідженя війни до першої воєнної стрічки минали і місяці. Нині все те змінилось. Нині нема заводових армій. Нині всякий горожанин обовязаний вирушити на боєвище. Війна підготовляє ся в кількох тижнях, а навіть днях. В кількох місяцях наступає зрішенє. Каждая держава стараєсь о як найбільший і найлучший воєнний матеріал. Маси оперують, а кошти узброєня і удержаня армії досягають мільярдів. Побіджений платить мільярдів воєнні кошти, надручає свою екзистенцію на десятки літ або і на все. Наш XIX. вік був в другій половині не дуже воєнний, але до загального світового мира ще дуже далеко.

Чогож домагаємо ся нині? В першій лінії хочемо обмеженя воєнних средств, відтак думаємо з'організувати інституцію до лагодженя чи рїшаня суперечностей.

Російський канцлер, гр. Муравієв, підніс ті дві точки в своїм письмі з 24. вересня 1898 р. Але чи осущенє їх можливе? Воєнні средства мають бути обмежені. Які? Чи лише сухопутні, чи і морські? Сухопутні дали ся би ще зредуковати. До війни не треба доконьче мільонних армій. Але з морськими воєнними силами буде тяжше діло, іменно в тій хвили, коли майже всі европейські держави посягнули рукою до Африки і Азії. Впрочім сила, приміром, Англії лежить виключно в єї флоті. Відтак вирине питанє, чи ті воєнні средства мають бути обмежені лише квалітативно, чи також квантитативно?

Що до з'організованя роз'ємного суду, то і з тим не буде легка справа. Найперше треба рїшити питанє, чи такий суд бу-

де постійний, чи складаний для певних случаїв? Чи він буде обовязковий для всіх, чи лише факультативний? А як би і се питанє порішено, то треба себе спитати, чи Европа годна зложити обективний ареонаг роз'ємний? Можна сумнівати ся.

Прелегент перейшов відтак до історії воєн. Давнійші війни подобали на напади. Притім було вільно знищити противника до тла. Противник вертав домів і брав з собою добичу або полон. Се була перша фаза европейских воєн. В другій фазі ведено війни на те, щоби загарбати край неприятеля. Нині побідник вдоволяє ся воєнними коштами.

А якоуж була би війна в будуччині? При нинішних великих союзах дво- і тридержавних, при можливости розширеня сих союзів на Японію та Сполучені держави північної Америки; при світових інтересах, які суть на оці у поодиноких держав, та при наміреній ділежи Азії і Африки—будуча війна була би світовою. Я припускаю — закінчив прелегент — що Европа мусить ту велику кризу пережити, заким прийде до пересвїдченя, що війна є нещастем народів, спиненем їх розвою і затратою всякої культури. Европа мусить висилити всі свої культурні засоби, заким успокоїть ся та заким піддасть ся роз'ємним судам. Така вже людска природа.

Др. Штайнбах, як бачимо, не вірить в успіх гагської конференції. Люди остануть людьми...

Краєві бюджети.

При сегорічній розправі бюджетовій в галицькім соїмі розбирано головно питанє, в який спосіб покрити Галичина евентуальні свої недобори в слідуючих роках? Дехто радив підвищити додатки до безпосередних податків, дехто консумційні краєві оплати, пивший проєктував

Товариство кавалерів.

(Гумореска Роберта Гранта).

В однім з перворядних клубів Нью-Йорку вела ся весела розмова помежи кільканаїцятьма членами.

— Цікава річ, хто з нас найскорше оженить ся? — кинув питанє Гаррі Стефенсон.

— А хто найпізнійше? — додав Бен Давіс.

— А хто остане старим кавалером? — підхопив Горацій Вільсон.

З того вивязала ся жива розправа, котра довела до такого вислїду, що подружжє є інституцією сходячою в декаденцію і що хто не є що найменше Крезом, не повинен позваляти собі на такий руйнуючий люксус, яким є жінка. Нараз Григорий Едмунде, що доси сидів тихо, вдарив кулаком о стіл і відозвав ся енергічно:

— Маю оден проєкт!

— Який?

— Ось послушайте! Є нас тут нині п'ятнаїцять, рівних віком і становиском. Чому би ми не мали заложити товариство кавалерів?...

Тут задержав ся, кидаючи довокола очима питанє, щд стрїнуло ся однакож з якоюсь рівно-

душностю товаришів. Поважали они гадку проєктодавця, повного фантазії повістєписателя, що в вільних хвилях від заводових занять зуживав також свою буйну фантазію на архипрактичні винаходи (як коркотяг безпеченьства, або геніяльний в своїй простоті приряд до обирания бараболі), котрі приносили єму значні доходи — але на разі не знали товариші, о що ходило поетичному винаходцеві.

— Якаж в тім ціль? — запитав вкінці Бен Давіс — який пожиток?

— Зараз се вам поясню. П'ятнаїцять членів складає річної вкладки трийцять доларів, з котрих одна половина іде на щорічний загальний обід, а друга збогачує касу товариства. Сей, що лишить ся остатний на становиску кавалера, виграє пулю. Коли фонди інституції будуть завідувати ся зугарно і коли будемо рівно енергічно на ділі, як на словах стеречи ся небезпечности подружжя, то в протягу літ можуть зібратися великі суми.

— Славна гадка, добра, знаменита! — загуло довокола.

— Так, але треба доповнити означенє речинця, коли має наступити поділ зисків.

Признавши вагу сеї примітки, постановлено, що по дваїцятьох літах ті, що лишать ся кавалерами, розділять помежи себе капітали «то-

вариства». О 12-ій годині серед численних тоаств на честь нової «інституції» списано статут і заосмотрено єго підписами участников. Всі висказували згідно велику відразу до жениханя і можна було надїятися, що за 20 літ прийде ся їм зліквідувати майно «товариства» на спільний ужиток.

На голову, секретаря і скарбника в одній особі покликано головного внескодавця, Григория Едмундеа. Він мав рік-річно дня 1-го січня скликувати обідове зібранє, відбирати вкладки, і обертати ними як найхосеннійше.

* * *

В слідуючім році, в означенім дни «унаслідило» 14 членів претенсію до вкладки дезертира; за два ріки пізнійше убуло ще двоох товаришів. Пострах почав ширити ся помежи прочими. Споглядали на себе з недовірем: хто перший піткне ся і впаде жертвою подружного ярма? При кім лишить ся пуля, що росла з кождим роком завдяки дуже щасливим, фінансовим оборотам і комбінаціям?

В третім році не сконстатовано жадного вінчаня — шлюбний вінець виручила смертна китайка, закривши на віки очи одному із спільників. Майже в тім самім часі Гаррі Стефенсона обняла матримоніяльна манія: залюбив ся

запомагати ся резервами галицького пропінційного фонду, ще иньший надів ся на участь коронних країв в державних доходах з маючих ся підвишити консумційних оплат від цукру, пива та горівки, а пос. Вахнянин указав на конечність, домагати ся у центрального правительства, о переказане деяких реальних податків в користь коронних країв.

Генеральний референт бюджету, був міністер скарбу, др. Білинський, відповідаючи на згадані проєкти поодиноких бесідників, критикував їх по черзі і прийшов до переконання, що в теперішній хвили, при стагнації парламентарного життя, спосіб будучого покривання краєвих недоборів бюджетових не дасть ся точно означити. Перейшовши до критики над проєктом пос. Вахнянина, замітив др. Білинський, що сей проєкт майже не осущимий, а наколи би край коронні мали домагати ся о участь в державних доходах з податків, то лучше було би зажадати від міністра скарбу участі не в реальних податках, а в посередних. Таке було мніє д-ра Білинського.

І ось не минули дві неділі, а проєкт пос. Вахнянина піднято в Чехії на зборах товариства господарства краєвого. На зборах сих обговорював референт, пос. Металь, положене рішучого стану в Чехії і прийшов до пересвідчення, що чеські хлібороби, котрі платять нині 51 кр. додатків краєвих (ми 61—66 кр.), не в силі підвишити сей тягар на будуче ні о один шеляг. Додатки ті і так підскочили в послідних роках нагло з 39 на 51 кр.

В дискусії, що вивязалась на сю тему, забирало багато поважних лиць слово, а всі они перевірили, що правда по стороні референта. Дехто проєктував в часі сеї дискусії оцадність в поодиноких рубриках чеського бюджету. Сказано притім, що чеське шкільництво спотребовує дві третини цілого бюджету. Другі проєктували оцадність в рубриці будови льокальних залізниць і регуляції рік. Треті були за тим, щоб щадити в рубриці на науку та штуку. На всі ті проєкти відповів посол др. Енгель в своїй часописі. А відповідь его гласить: На школи не вільно нам видавати менше, бо без просвіти не стало би небавом і чеського народу. На будову залізниць і регуляцію рік край вправді за високо ангажує ся, але без конкуренції краю скарб державний не додав би нам фондів на сі рівнож потрібні і конечні інвестиції. На штуку та науку край видає мінімальні суми і длятого оцадности на тім поли не поправили би нашого бюджету.

Який же вихід? — питає др. Енгель. Другого виходу нема, як лише той одинокий, що край наш мусить упімнути ся у центрального правительства о участь в державних податках.

Наводимо сі виводи д-ра Енгеля, щоби провірити, що проєкт, поданий пос. Вахнянином для удержання рівноваги в галицькім бюджеті в слідуєчих роках, найшов собі відгомін і в Чехії.

І там не найдено другого способу покривання ростучих недоборів бюджетових в коронних краях, як лише той, щоби з мусити державний скарб до жертв в користь країв.

З політичного поля.

Орган д-ра Ебенгоха, Linzer Volksblatt, констатує, що на конференції лівниці не було заступника Горішної Австрії, котрий би в імени католицьких людовців міг виявити постулати німецького народа. Конференція ся не може проте обовязувати консервативних Німців. На конференції було заступлене лише das Rumpfdeutschenthum (тулова німецькість).

Reichenberger Zig називає в одній статі німецьких радикалів простими обманщиками (Gauckler) і хапатниками мандатів посольських, а в другій статі малое положене лівниці такими сумними красками: Нині стало модою, всіх підозрівати та безчестити, хто не танцює під соплілку Шенерера і не величає его месією німецького народа. Інтрига на дневнім порядку. Ся пошесть заволоділа Німцями в 1885 р. і нищить їх найлучших мужів. Тоді вперше розбито єдність народу німецького антисемітизмом Шенерера. З ким же пересправляти правительству? Вожда нема. Нема і політичного розуму. Ніхто вже не імповує Німцям. Нема провідної мисли. Нема залізної руки. Тому жеде нас і сумний копець. Всі держать ся судорожно своїх мандатів. Скачуть як козли. Всі піддають ся опії масеборчих. Ліцують ся між собою. Не буде добра при таким розладі. З нас сьміє ся весь сьвіт. Ми слабі і безпорадні.

А що дійсно обструкційні Німці стали вже позорищем сьвіта, на доказ сеї правди наводимо голос Pester Lloyd-a, котрий каже про конференцію лівниці: Менери лівниці замовчали те, чого самі не знали, а ухвалили тайну, бо не вайшли сего, за чим шукали. Шукали за єдністю, а розпали ся. Найшли лише те, що їх ділить. Сполучити Німців, се не абияка задача! Хиба штучною програмою? Але штучна програма не має ніякої стійности. Радикалізм може завести лише до утопії, а утопії розрушать державу. Они посідають лише деструктивну силу. Німці мусять передовеім знегувати Шенерера, а відтак стати «вірноконституційними» в повнім значіню слова. А щоби такими стати, то треба рішучо зіврати з обструкцією. Таж самі Німці виплекали і плекають §. 14. Тож нема другого виходу, як сказати: Vater peccavi і звернути з хибної дороги. Чим скорше, тим лучше!

А віденьський дописуватель до Pester Lloyd-a каже: Радили кільканайцять годин і урадили — тайну. Для кого? Таж не лише німецький нарид, але і ми всі і правительство мають право знати постулати лівниці. Таж лише по оголошеню постулатів може правительство улади-

ти себе відповідно до бажань лівниці. Оно може і підготувити переговори між Німцями а Чехами. А може оно саме заспокоїть Німців так, що лівниця буде в спроможности залишити обструкцію. Ся тайна, то лише уступство для радикалів. Радикали одні боять ся переговорів, бо втратили би ґрунт під ногами.

Допись.

Харків, 10. цвітня 1899.

Як тільки Скитських братів засудили до каторги і ця вістка дійшла до Полтави, так зараз же і з'явили ся цікаві до цього діла сьвідки. До заборонника Скитських п. Зеленьського у Полтаві прийшли двоє селян і розказали йому, що два роки тому, у 1897 р. того саме дня, як убито п. Комарова, вони крали у господаря тієї дачі, в якій жив Комаров, лозу. Ріжучи єї, вони бачили, як п. Комаров йшов до дому і швидко дійшов до ставка, за яким вже був і будинок, так до його на зустріч вибігла його жінка і кинувши ся йому на шию, почала його цілувати, а тимчасом накиннула йому на шию хусточку таку, що до носа, а тут нечутно набігли ззаду якихсь двоє та ісхопили п. Комарова, повалили його, а потім і потягли у дім. Один з них був в войовничій оджі, офіцер з червоним обвідком біля шапки, а другий у приватній оджі. Ці двоє людей кажуть, що вони поперед, бачучи таке, погадали, що вони мов грають ся там собі, шуткують, мов пани. Потім же, як почувли другого дня, що Комарова вбито, то вони тоді і втямили, чому вони були сьвідками, але побояли ся виявити се, щоб бува і їх не засадили у тюрму за крадіжку тієї лози. Боячи ся того, вони і досі мовчали, гадаючи, що братів Скитських не засудять, та воно так і минеть ся. Тепер-же, коли вони вчули, що тих засудили до каторги, то вже не міць їм стала ховати ся і вони прийшли, щоб сьвідчити. П. Зеленьський, вислухавши їх, сказав їм іти до поліції і розповісти там те саме. Вони туди ходили. Поїхали з ними до місця на дачу і вони все гаразд і те саме й, як все було, точнісьнько показали. Почало ся нове слідство. З'явив ся ще один сьвідок, садовничий господаря тієї дачі. Він каже, що його ніхто не питав, то він через те нічого і не казав, але він бачив, що в ніч за тим днем, коли убито Комарова, цілісьньку ніч у горницях Комарова сьвітило ся у вікнах, був там якийсь гармідер, потім якісь пани і сама паня Комарова бігали чогось з ліхтарем і т. і.

Паня Комарова, поїхавши з Харкова до дому, до Москви, по дорозі чогось завернула до Курського. Там у гостювальні єї вже дожидали ся якісь панки. За нею слідкував увесь час шпігун. Завернув і той за нею до Курського, у гостювальні переодів ся лакеєм і прислугував там їм, а потім і забрав їх до тюрми.

Як, бачите діло таке, що в приклад якихсь

в убогій дівчині і звінчав ся з нею, не ждучи на речинець «кавалерського празника».

Був се удар для товариства не малий, бо Гаррі належав до найревнійших ісповідників кавалерської свободи. Але що більше, се додало моральної відваги другим членам «товариства». Тому то в осьму річницю ледви вісьмох членів внесло обовязковий тоаст на річ розкоши целібату. На другий день оден з тих вісьмох розіслав білети з повідомленем про офіційальні заручини з якоюсь 18-літньою гускою. Така гадка і підступна гра обидла дуже решту товаришів. Одинокою їх потіхою була сьвідомість, що масток спілки більшає завдяки звижці залізничних акцій, що виплачували 50% дивіденди.

По сих «подіях» минуло півтретя року без жадної зміни. Аж тут параз в несповна три місяці сінгалізовало «три нові упадки». Отже на десятім з ряду зібраню явили ся крім голови лишень Венямин Девіс, Горацій Вільзон і Григорій Патрідже. Сей послідний, званий зі своїх незломних пересвідчень на точці подружного антагонізму, був однак так дивно меланхолійний і роздратований, що голова уважав своїм обовязком, привести его до порядку слідуєчою увагою:

— Найкрасше поступите собі, товаришу, ко-

ли очистите вашу совість тут, перед нами, признаючи ся до вини.

— Не маю до чого признавати ся — відповів Патрідже. — Але при тім спаленів по самі білка і сидів німий та хмарний. Однак під koniec пиру не зміг довше таїти ся та зі смирністю видуєв з себе:

— Вчера я осьвідчив ся одній пані, котра дала мені коша... Коли се причина димісії, так уділіть мені єї. А найліпше допоможіть мені перенести ся на другий сьвіт, бо сей з'огид мені до крайности. І укрити лице в долонях з виразом розпуки.

На короткій час настала тишина, а піччас неї три судії перекидали до себе взаїмно насьмішливі погляди.

— Чи сей «випадок» предвиджений в статуті? — запитав Бен Давіс.

— Ні! Але наведеного грішника повинно прийняти ся з отвертими раменами. Ходи, Грицію, в наші обійми! Грозило тобі велике небезпеченство, але ти маєш не менше право до нашого майна. Лишень не важ ся повторити осьвідчин...

— Не схотіла би мене — сказав малодушно.

— Хто знає?

— Якто? ти припускаєш?

— Я того певний! Они всі такі. Люблять подорожити ся... Але, але, скажи, кілько літ має твоя богиня?

— Двацять вісім.

— Ну, то після моєї гадки, коли ти перестанеш о неї старати ся, она сама зачне старати ся о тебе.

Було се троха за грубо. Відчув се Горацій і положивши руку на рамени Григорія, сказав:

— Мені здає ся, що наше «товариство» пережило ся. Вкрадає ся зіпсуте. Тому голосую за розвизанем спілки.

— Але се була би слабість до недарованя. Протестую. За нічо в сьвіті! — кричав Бен Давіс.

Тимчасом Едмунде здобув ся ледви на кілька марних замток. А навіть уважний спостерігач завважав би якусь тїнь вдоволення на єго лиці.

— Видите, — сказав — капітал виносить більше, як 6.000 долярів. Не було би нічого знова так дуже злого, колиб ми поділили між нас чотирох кавалерів.

— Справді — говорив Горацій — і так наші засади піметили ся над нами. Доходимо до «сорока», се є епохи, в котрій пошановок

романів французських його можна поставити. Про все, що я от тут кажу, офіційного ще нічого не має. Всі і все ще мовчать, бо неможливо. Чутка певна ходить усюди і всі балакають про те палко і отверто.

Цікаво, що на судовій раді при засуджуваних Скитських тільки, кажуть, один офіційний член суду і обстоював за них та волостний старшина харківської волости Ус аж плакав, кажучи, що невинних ви засуджуєте. Остатні-ж всі от так, як і містовий харківський голова п. Голенищев-Кутузок, який сказав: — Та що там і балакати! Одно вже, коли під суд попали ся, то виходить, що й винні вони! — Кажуть, що прокурор судової палати Давидов аж ніс зараз похнюпив, бо-ж, кажуть він сподівався за це діло одержати якусь там нагороду, а тепер щось і не вигоре діло, та ще коли-б і навпаки йому чогось не було, бо-ж слідство вело ся так неохайно, що аж неможливо зовсім. Уже одно те, що одіж з убитого віддали на віщось Комаровій, а на тій одежі була-ж і глина і кров і на те уваги не звернули...

У минулому лютому місяцеві у нас було загальне хвилюване науковою молодіжю. Як є всі найвісчі школи, спалили ся що од вчення, бо студенти покладали і не ходили до шкіл з поводу протесту проти того, що студентів тоді петербурських побито козацькими нагайками, а навіть і покалічено деяких. Потім згодом все утихомирило ся. У Харкові так навіть зовсім стало гарно. Коли оце через Харків декілька сотнів проїхало студентів, які вигнані суть зовсім за ті протести з московських і петербурських висших шкіл. Кажуть немов усіх вигнаних 2000. Інші з них з тим, що вже нікуди не можуть на далі поступити. З поводу цього знов у Москві і Петербурзі молодіж покинула вчити ся і знов зробила стачку не ходити до шкіл. Харківські студенти, прочувши таке, проїзжачих на залізному дворці шумляво стрічали що дня і шумляво-ж провозжали далі. Робило ся це все демонстративно. Нарешті-ж оце вчора технолози покладали не ходити до інституту і інститут закрив ся. Універсанти і ветеринарі поки ще нічого, але навряд, щоб обійшло ся добре.

НОВИНКИ.

— **Ходи, синку, дістанеш своє!** Так сказав 14. цвітня в «Галичані» Марков Белеви, перегнув сконсолідованого редактора через коліно і, взявши в руку різочку, став повагом правити: Ти, синку, новоерський лгун. Кажеш, що русско-народная партія не «существует», а она не тільки що существует, але і — слідував удар — «розвивает са». Ти, синку, хитриш. Кажеш, що ти в «Дьль» ударив лише на мій штаб, а не на мою армію. Отжеж, абись знав, що штаб а армія все одно і що я штабовець нахожду ся з моєю армією в «тісном сообщенію» — другий удар! Ти, синку, називаєш мене Геростратом, ренегатом та нікчемником. Тож знай, — слідував третій удар — що штаб москвофільський і

для власної особи не дозволяє робити фальшивих кроків.

— Не мало правди в твоїм твердженю — підхопив Едмунд з позірно невинною рівнодушністю.

Але Даріс вдарив, в найвижшій обуреню, кулаком в стіл:

— Отже ми мали би розв'язати спілку в такій патологічній хвилі?... За нічо в світі! Се якась змова. Ви оба мусите бути заручені, або залюблені і хочете підійти нас в подібний спосіб... Ну, дальше... прошу мені поглянути просто в очи...

Григорій і Гораций викручували ся, як виюни, але однако в слідуючій році не явив ся Григорій Едмунд з складковим пір'я, а Гораций заявив з цілою безвідністю, що має намір опустити товаришів, бо серце міс В'рджинії Тебект є для него сто разів дорожшим скарбом від капіталу «товариства».

* * *

(Конець буде).

его армія для стріл «Дьла» — «неуязвими». Ти, синку, по недостатку аргументів закриваєш поганими словами своє «скудоуміє», тож я тобі нажену трохи розуму до голови. І тут слідувало аж три удари. Ти, синку, називаєш мене «тухлою порою»? Наж тобі по тухлій норі! Ти, синку, борониш фонетики, а сам пишеш какографію. Тож я тобі розкажу про того Бернардина, що кричав на людей: не куріть, не заживайте табаки, а сам заживав. І тут опять засвітіла різочка. А тепер стань і відповідай на питання. Существует ли русско-народная партія? Белей: Существует і розвивает са. — Хто я, а хто моя армія? Белей: Ви і ваша армія в тісном сообщенію». — Хто є Геростратом, ренегатом та нікчемником? Белей: Фонетики і я «скудоумний». — Хто видумав фонетику? Белей: Польска інтрига. — Іди і не сорішай проти консолідації!

— **Єпископ Андрій Шептицький** виїхав перед тиждем до Льоврано на кількатиждневий побут. Вість проте, мов то єпископ Шептицький лежав у оо. Єзутів в Кракові недужий, показує ся неправдивою.

— **Пастирський лист** видасть на днях кардинал віденський Груша, де виступить також проти los von Rom.

— **Артистичні підмоги.** Краєвий виділ признав на онодішній сесії з готівки в квоті 3.000 зр., призначеної соймом на запомоги для осіб образуючих ся в штуках красних: малярям Ольпінському і Чайковському в Парижі по 300 зр., Росдоферови з Відня 150 зр., Волинській з Монахії 150 зр., Яновській з Кракова 150 зр., Еминовичови з Кракова 100 зр., Лукасевичови з Кракова 100 зр.; — різбарам: Островському і Кузнецовичови на студії в Італії по 200 зр., Мазурови з Відня 200 зр.; — співачкам: Русковській, вдові по акторі 200 зр., Носалевичови з Відня 200 зр., Хулявській з Дрездна 150 зр., Радкевичівній з Відня 150 зр., Пілярській зі Львова 150 зр., Гасківній зі Львова 100 зр. — Далше з фундації Липинських признав краєвий виділ на образоване в грі на скрипках Пуликовському зі Львова на науку в Медіолані 500 зр., Гебултовському з Відня 500 зр. і зі Львова Більському 100 зр., Максимовичови 100 зр., Барановському 75, Бережницкому 50, Ярецкому 100 і Висоцкому 75 зр.

— **Еміграція.** Кождий день привозить нові вісти з еміграційного руху. З повіта чортківського виїхало на днях до Канади 63 селян, з сянтинського 40, а в Чернівцях всіло оноді до залізничного поїзду 114 емігрантів до Канади. З Небилець, повіта калушського, вибрало ся також кілька родин під проводом якогось Думина, котрий приїхав по них умисне з Канади. Карти їзди мають до Вінніпег. Дня 11 і 12-го с. м. переїхало через Краків до Канади по верх 600 осіб, головню з чортківського повіта. За причину до еміграції подають недостатку зарібків і податкові тягари. Як звістно, з західної Галичини виїжджають селяни дуже численно за границю на зарібки. Німецька жандармерія в Мисловицях обчисляє число галицьких емігрантів за зарібком в різні сторони Німеччини і до Данії на 35 до 40 тисяч людей, між ними дві третини женщин, а ледво одна третя часть мужчин. Дві п'яті часті шли на роботу певну, на замовленя, а прочі спустились на щасте. Найліпші услівя мають емігранти до Данії, переважно дівчата, котрі їдуть туди вже вдруге і втретє. Гірші суть услівя в Королівстві польським, а найгірші в Познаньщині. В Німеччині поводить ся робітникам середно, але добре бодай то, що тамошні власти уважають пильно, щоби робітників не використовувано і приневолюють бюро, котрі вербують робітників, щоби заключали з ними контракти. І жандармерія німецька обходить ся з нашими людьми по людски. В осени привозять з собою робітники з Німеччини по 130—160 зр., а навіть по 200 зр., дівчата меньше, по 110 зр. до 150 зр. Контракти звучать: з харчом від 20 до 30 марок місячно, без харчу 40 до 50 мар. і 20 кгр. бульби тиждевно з иншими додатками. Робота на умову дає 1-50 зр. до 2 зр. денно. Зарібки в Данії виспі о 5 марок, в Познаньщині низші о 6—10 мар. (Марка = 60 кр.). Недостача організації відбиває ся на австрійських робітниках тяжко.

— **Буковинські москвофіли** предложили краєвому правительству до потвердження статут маючого основати ся товариства з назвою: Общество імени Александра Сергійевича Пушкина. Цілю того «общества» має бути ширене на Буковині знаня московського язика, літератури, музики і штуки. Наші львівські Москалі, як зачуваємо, заходять ся около заснованя сего общества також у Львові. Річ певна, що правительство ні тут ні в Чернівцях не потвердить статутів сего «общества» з причин легко понятних, хотяй би домородні Москалюшки цапки ставали.

— **Фузия банків.** В переговорах в справі ліквідації гал. банку кредитового через краківський банк для торгівлі і промислу иригато підставу, що головні акціонари гал. банку кредитового за поручають банкови для торгівлі і промислу зворот евентуальних страт з розв'язаня інтересів.

Бориславські копальні воску і акційне товариство броварняне буде вести аж до розв'язаня тих підприємств, зглядно їх сфінансована банк для торгівлі і промислу на рахунок акціонерів гал. банку кредитового. В цілу сю справу вдав ся також віденський Unionsbank, котрий має грішми підмочи евентуально маючу повстати на місце гал. банку кред. філію краківського банку для торгівлі і промислу і в тій цілі виїхали пп. Біндер і Толочко до Відня.

— **Блянкети на los von Rom.** Блянкети, які розсилає Шенерер поміж австрійських католиків з своєї протестантської агенції, представляють ся чверткою паперу з такими рубриками до виповнення: Імя і прозвище. Стан. Місце пробуваня. Почта. Край. Під тим напечатано: виповняти і переслати на адресу: Abgeordneter Schoenerer. Krems a. d. Donau. До сего блянкету долучені дві карточки. На одній сказано: Uebertritt dringend, на другій містять ся зазив до складок на Bismarkstein in Eger. На оборотних сторонах випечатана реклама для органу Шенерера: «Unverfälschte deutsche Worte» з ціною предплати. Чи не зручний Geschäft! Шенерер сам ще не перейшов на протестантську віру, а то, як пише: по важним причинам і в інтересі всего движения. Ждїть терпеливо, а я вас вже повідомлю офіційально о моїй — апостазії.

— **На місце пок. Фалькенгайна** вибрала консервативна шляхта в окрузі ліндцким гр. Фридриха Діркгайна.

— **Централізатор московский про Чехів.** Якийсь Ламарський, бувший презес державного банку, умістив в монахійських Neueste Nachrichten на справу ческо-німецьку в Австрії свій погляд, котрий приїхав дуже до смаку Німцям. Він сказав: Чехи суть малим народом, що не довів ще до високої цивілізації. За те суть Німці великим, старим, культурним народом. Чехи зробили би лучше, наколи би присвоили собі зовсім німецьку мову. Жадати, щоби Німці учились ческої, світови ще майже не знаної мови, се абсурд. Чехів не можна рівноуправити з Німцями. В тій борбі з великим а так дуже впливовим народом, яким суть Німці, Чехи мусять упасти. Si tacuisses!

— **Набергій і Італійці.** Вибори до міської ради в Тривесті суть заразом виборами до сойму. Хорвати перевели при тих виборах свого посла Набергоя, але рада уневажила его вибір. Хорвати рекурвали до намістництва, а се узнало вибір Набергоя важним. Від сего рішення внесли тепер Італійці рекурс до міністерства внутрішних справ. Як видко, то Італійці з Хорватами люблять ся як огонь з водою.

— **Вартість вивозу з Росії** європейської виносила в р. 1898 708,857.000, а вартість привозу 562,013.000 рублів. В порівнаню з попередним роком вивіз побільшив ся о 4½, а привіз зріс о 5½ мільонів рублів.

— **Студентський рух в Росії.** З Петербурга доносить, що наслідком подій на тамошнім університеті увязнено сего тиждня понад 20 студентів а з женського ніцея виключено около 200 слухачок. Цікавим являє ся урядовий голос в тій справі. Іменно Правитель. Вестник, подаючи перебіг студентського руху, котрий обняв більшу часть російських університетів, зазначає, що станули тут напротив себе два сторонництва молодіжи: одно уміркване, що бажає повернути нормальні відносини, друге пре до дальших забурень, домагаєсь ріжних привілеїв і тероризує переважну більшість студентів, що належать до першого табору. Власти не увзгляднили домаганя студентів що до зміни статутів і обовязуючих законів. Ті, що безуслівно піддадуть ся постановам власти, будуть могли студії укінчити. За те провідники розрухів, котрі намовляли своїх товаришів до незаконних кроків і перешкаджають їм в науці, підпадуть цілій строгости права.

— **Дрібні вісти.** В Бучачи буде відкрита з днем 22. с. м. повітова каса щаднича. — На Городенкім у Львові найшла поліція закопаний в землі магазин військових річий, очевидно крадених, а то: коців, блюз, сподень, біля і т. д. Підозрілого о крадіж жовніра арештовано. — N. Wiener Tagblatt доносить телеграфічно зі Львова, що директор гал. банку кред. Мархвицький виїжджає до Варшави і обійме там адміністрацію дїбр ордината гр. Красинського, зятя гр. К. Баденього. — В віденському зоологічнім огороді згорів оноді в ночи мурицький шалас, а в нім 30-літна мурицька Сабо-Кашум-Ельмуш.

— **Просимо справити!** В ч. 75 «Руслана» зайшла через недогляд у ступній статі в другім стовпці похибка. Пропущено іменно одно речене в уступі, де говорять ся про штучну теперішню більшість парламентарну. Має бути: «А позаяк теперішня парламентарна більшість, — як доказала Bohemia — є лише штучна, бо не представляє собою більшости долітавського населеня, то — кінчить Bohemia — треба сю штучну більшість розбити, тим більше, що ми чеські Німці, уважаємо розбите єї конечним і т. д. — В тім самім стовпці, в другім уступі, в 26. стиньку має бути замість «німецьких постулятив» — «німецьких поступовців».

Телеграми.

Прага, 15. цвітня. На вчешних загальних зборах братства св. Михаїла під проводом кардинала Шенборна відбулась величава маніфестація для папи, а проти протестантської апо-стазії в Австрії.

Градець, 15. цвітня. Заповіджені на вчеша збори старокатоликів заборонила поліція.

Пешт, 15. цвітня. Вчеша прийняв сойм бюджет в цілости. — До Pester Lloyd-а доносять з Відня, що міродатні круги студіюють карту Китаю і задивляють ся на ділеж Китаю инакше, ніж доси. Однакож акція в тім напрямі із сторони Австро-Угодщини не почала би ся скорше як в осени.

Берлин, 15. цвітня. Секретар стану, Білов, відповідав вчеша в парламенті на інтерпеляцію в самоанській справі. Дотеперішній договір самоанський повинен бути змінений, але він покищо обовязує. Англія згодила ся на предложення Німеччини що-до утворення і обему ділана комісії в самоанській справі. Нове управильнене відносин не наступить без призову Німеччини. Се було би безправностию. Німеччина пристане лише на таке зрішенє справи, котре не нарушить її прав і інтересів. Тут розходить ся о честь німецького народа. Годі припустити, щоби задля 500 Европейців, поселених на самоанських островах, мало прийти до борби между трема християнськими народами: Німеччиною, Англією і Америкою. Німеччина не забуде ні на хвилинку, що її обовязок велить боронити майно, власність і зарібок своїх земляків на островах самоанських. Німеччина опирає свої

претенсії на існуючим договорі. — Видко з того, що Англія полївила.

Кагліярі, 15. цвітня. Тут (до Сардинії) прибув король Гумберт з женою. В часі снідання на покладі французького корабля підніє адмірал Фурніє чарку в честь королівської пари іменем президента Любета. Фурніє уважає гостину короля на землі французькій залогом симпатії для Франції. Король Гумберт підніє чарку на віднову приязних торговельних відносин з Францією і в честь Любета.

Рим, 15. цвітня. Папа прийняв на авдиєнції посадника Відня, д-ра Люегера. Стан здоровля папи добрий.

Мадрид, 15. цвітня. По причині карлистських розрухів вирушив ген. Полявега до Валенсії і Каталонії. Жандармерню вислано в гори Анторофрїт. Корабель Венадіто стереже побережя під Пазагесо.

Петербург, 15. цвітня. Генерал-губернатор Фінляндії, Бобріков, видав обіжник, в котрім заручає, що цар не думає в Фінляндії заводити нового ладу, ані нарушати організації краю затвердженої указом з 25. жовтня 1894 р. — Наслідник престола Черногори, кн. Данило пробує тут ще заєдно. Ціль побуту єго не кончє ясна. Кажуть, що в послїдних часах попсовались приязні відносини між Росією а Черногорию. Після иньших толків, кн. Данило сватає в Петербурзі княгиню Меклембурско-Стрелїцку.

Москва, 15. цвітня. Прибчного адютанта царя, генерала Манзея зранив слуга Льонгїнов кілька разів ножем в шию. Рани мають бути небезпечні. Причина замаху незвісна.

Всілякі
КУПОНИ
і
вильсовані
цінні папери

вишлачує без потрученя
провізії або коштів

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ
з 30-дневним вповідженєм,

3¹/₂⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ
з 8-дневним вповідженєм,

а всі иньші находячі ся в обїгу 4¹/₂⁰/₀ Асигнати касові з 90-дневним вповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4⁰/₀ з 30-днев. речинцем вповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Цїна книжки брошурованої в картонї 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сїльського жита.

Цїна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Учитель

орган руского Тов. педагогїчного двотижневник педагогїчно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

РОБИТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ
Емілії Соколовскої
у Львові, Ринок ч. 29., 1. п. приймає ласнаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ удїляє в осїбних годинах Замїсцевї панночки приймає на помешканє

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оргїнальна і перекладана. Програма в заголовку: сильїйше узгляднюване артистичного викінченя навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Цїна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківський, Львів, уліця Зиблікевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупнї:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. послїлках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3-—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —

Иньші товари по умїрених цінах. 78—?

ЛЕВ НОВОСАД
(практикант віденський)
у Львові, ул. Крута ч. 7,

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з хольявами для духовьства по як найприступнїйших цінах.

Рівнож приймає репарації кальшів. — З провінції вистанє старий оказ на міру.

136 93—140

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завсїгди бажає позбути ся слабости легких, або горла, хотяйби найупїрїйшої, або астми, навіть дуже задивненої і на позір невилїчимої, сей нехай не гербату для хронїчно хорих на легкі і горло **A. Wolffsky-ого**. Тисячні подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описанє ужитя) задармо. Правдива лише у

A. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37